

FILMMUSIK- SYMPOSIUM

Den 13-17. august afholdt Den Europæiske Filmhøjskole og tre danske musik- og filmbrancheforeninger et stort anlagt filmmusiksymposium på Filmhøjskolen i Ebeltøft. Til stede var filmfolk og komponister fra Danmark, Sverige, Norge, Island, Finland, Holland, Baltikum og USA.

Arrangementets fokus var lagt på det daglige samarbejde mellem instruktører og komponister. Et broget udvalg af instr./komp.-par fortalte derfor om deres erfaringer med kommunikationsproblemer etc., bl.a. Henning Calsen og Hilmar Hilmanson, der netop har arbejdet sammen på filmen *Pan*.

Pan og adskillige andre film blev vist i løbet af arrangementet. Bl.a. var der forpremierer på to dokumentarfilm, den lidt kiksede hyldest *In Person - Jerry Goldsmith* (instr: Fred Karlin) og den analytisk rekonstruerende og dybt bevægende *The Hollywood Sound* (instr: Joshua Waletzky, hvis Oscar-nominerede *Music for the Movies: Bernard Herrmann* også blev vist).

Symposiet bestod dog hovedsageligt af forelæsninger, noget nær non-stop fra tidlig morgen til sen aften. Den 83-årige men herligt ungdommelige David Raksin, bedst kendt for sin musik til detektiv-romancen *Laura*, analyserede en række af sine egne kompositioner, og underholdt alle med sin ofte syredryppende humor. Den Emmy- og Oscarbelønnede Fred Karlin, der bl.a. skrev musikken til *Westworld*, underviste engagerende i problemerne omkring tilpasning af musikkens nuancer til den enkelte films krav. Og Jeannie Poole, formand for den amerikanske Filmmusik-Præservingforening, fortalte chokerende om kampen for at redde gamle originalindspilninger og noder fra studioarkiver og private samleres respektløse idioti. Andre indslag satte fokus på bl.a. lydteknik og ophavsret.

Det var tydeligt, at symposiet ramte et lidet tilgodeset punkt i den skandinaviske filmuddannelse. Både filmfolk og komponister beklagede højlydt den hidtidige mangel på adgang til kvalificeret undervisning i samspillet mellem film og musik. Filmskolen benyttede anledningen

til at annoncere planer om at indarbejde emnet bedre i fremtidig undervisning.

Arrangementet var velbesøgt – ca. 80 deltagere. Iflg. initiativtageren Søren Hyldgaard vil Filmhøjskolen sandsynligvis afholde et lignende symposium næste år, med udvidet fokus og bredere europæisk deltagelse.

Nicolas Barbano

SMOKE - SE FILMEN, LÆS BOGEN

Det er efterhånden blevet en stor forretning at udgive bøger baseret på succesrige film(manuscripter), men til gengæld hører det til undtagelserne, at omslaget prydes af en berømt forfatters navn. Paul Auster skrev *Auggie Wren's Christmas Story* som en bestillingsopgave for *The New York Times* i 1990, og det er denne historie som danner grundlaget for Wayne Wangs seneste film *Smoke* (se Erik Svendsens anmeldelse andetsteds i dette nummer). Udover den omtalte julehistorie, der viser forfatteren i et sjældent sentimentalt lune, indeholder bogudgivelsen et længere interview med Paul Auster om filmens tilblivelse, mens resten af bogen er helliget *Blue in the Face*, en stort set improviseret videreudvikling af *Smoke* optaget over seks dage. Her diverteres med en kort introduktion af Paul Auster, hans noter til skuespillerne med kommentarer, og endelig filmens færdige manuskript, som man for sin egen skyld bør vente med at læse til efter filmens premiere senere på efteråret. Er bogen ikke af samme tyngde som Paul Austers øvrige forfatterskab, så får man da et charmerende indblik i forfatterens renhjertede eskapader i filmens verden.

Kim Foss

Smoke & Blue in the Face. To film af Paul Auster. Forlaget Per Kofod. 140 kr. 164 s. illustrationeret.

Edwarda og Glahn i Henning Carlsens premiereaktuelle 'Pan'.

FILMFORSKNING PÅ DANSK

Det første nummer af tidsskriftet, *Trylleygten*, udkom i 1991, og siden har det ikke rørt på sig. Nu er nummer 2 imidlertid endelig udkommet. Tidsskriftet har i koncept og format bevaret sin form, men redaktionen er en anden.

Trylleygten er en handy, lille bog, hvis formål er at formidle den internationale filmtænkning til et dansk-læsende publikum, hvilket man i første nummer valgte at gøre ved at bringe et temanummer om filmsemiotik. I det nye nummer er der i anledning af filmen 100-års jubilæum sat fokus på filmhistorien. Flere af forfatterne tager værker indenfor stumfilmen op til fornyet vurdering og viser, at der er mange måder at forholde sig til historien på: Noel Burch redegør for hvordan den helt tidlige film havde sine egne repræsentationsprincipper, der bl.a. bestod af en afstraffelse i slutningen – et eksempel er *Gartneren vandes* (Lumiere, 1895), hvor den lille dreng får smæk, fordi han driller gartneren.

Tom Gunning mener, at den tidlige film bød på en række attraktioner, dvs. direkte henvendelser til eller stimulationer af tilskueren. Og han viser hvorledes den tidlige attraktionsfilm gør en dyd af sig selv og sine egne magiske muligheder og dermed er i familie med indslagene på vaudevilleteatret. I forlængelse heraf kan man se danske Casper Tybjerg, der redegør for, hvordan fiktionsuniverset i de tidlige danske stumfilm (1910'erne) realiseres som et drama gennem teknikker som lyssætning og billedkomposition.

Maren Pust

Trylleygten 2 (Ole Steen Nilsson & Johannes Riis, red.); ill. 214 sider. kr. 99.-. Kan erhverves i universitetsboglader og hos større boghandler. Abonnement (2 numre) kr. 170.- på giro 745 3774, 5000 Odense C.

NYT DANSK MURSTENSVÆRK OM FILMEN

"I like my movies made in Hollywood." (Richard Nixon)

FILM - Historie. Kunst. Industri. er den ambitiøse titel Kaare Schmidts digre værk forsøger at leve op til. Over 400 tætpackede sider gennemgås skematisk de levende billeders historie med lige vægt på form og indhold, industri og æstetik. Vi starter nærmest med Adam og Eva i det første kapitel om kommunikation. Her får Kaare Schmidt kridtet banen op for sit stilfærdigt polemiske kunstsyn, der dukker op i bisætninger hist og her i teksten, men i virkeligheden danner hele bogens grundstamme. Hvadenten man er enig eller ej, er det befriende – og ganske usædvanligt – med et akademisk værk, der behandler modsætninger som film og tv, finkultur og populærkultur, kunst og industri, som ligeværdige størrelser. Tidligt i bogen, der tydeligvis er skrevet på stor kærlighed til medierne, postulerer forfatteren, at den "intense følelsesmæssige oplevelse er en kvalitet i sig selv, som er kendetegnende for kunsten". *Dallas* rangerer følgelig ikke lavere end Truffaut, da underholdning "aktiverer følelserne og dermed er i stand

til at fremme livsglæden" (s. 14). I afsnittet om stemning og modalitet uddybes synspunktet, og denne konsistente, new age-lignende plæderen for livsglæde dukker naturligvis også op i kapitlet om humor. I en billedtekst (s. 25) til Ken Russells *China Blue* redegøres for bogens credo, "at den amerikanske populærfilm har været langt mere holdbar end den europæiske kunstfilm, bl.a. fordi den ikke har været tyngt af skellet mellem fin- og populærkultur". Film og tv bør i forfatterens øjne ikke nødvendigvis mane til eftertanke, være dybsindig eller på anden vis gøre 'nytte', og derfor kan det heller ikke overraske, at bogens historiske afsnit nærmest får slagside i sin vægtning af den kommercielle amerikanske film, der tydeligvis står Kaare Schmidts hjerte nær. Derimod er gennemgangen af den europæiske filmhistorie overfladisk, mens andre af verdens kontinenter er rent pligtstof og må klare sig med endnu mindre. Til eksempel er den blomstrende filmscene i Kina og Hong Kong ikke nævnt med ét ord, og såvel den amerikanske som den europæiske independent-scene må finde sig i en yderst stedmoderlig

behandling. Som opslagsværk har bogen det yderligere handicap, at alle filmtitler – med undtagelse af afsnittet om gangsterfilm – alene angives på dansk, hvilket gør det mere end vanskeligt at krydschecke med filmlitteraturens øvrige, overvejende engelsksprogede værker. Stærkere og langt mere fyldestgørende er de kyndige og informative afsnit om film- og tv-industrien, ligesom afsnittet om mediernes æstetiske udtryksformer kommer grundigt og pædagogisk omkring sit emne, og det i så fundamentale termer, at alle burde kunne være med. Allerbedst fungerer nu bogens meget omfattende og gennemarbejdede billedudvalg, som nærmest er en bog i bogen. Det er en fornøjelse at gå på opdagelse i de mange velanbragte illustrationer med tilhørende billedtekster, der på fortrinlig vis får uddybet det teoretiske gods i brødteksten. Det er nok her bogen finder sin største berettigelse, og coffee-table formatet mere end appellerer til adspredte punktnedslag i det enorme materiale.

Kim Foss

Kaare Schmidt: **FILM – Historie. Kunst. Industri.** 416 s. 400 kr. Gyldendal.

Ken Russells 'China Blue', der danner illustration for K. Schmidts betragtninger om amerikanske populærfilm vs. europæiske kunstfilm.